

Nejvyšší státní zastupitelství

Stručné shrnutí
Zprávy o činnosti
státního zastupitelství
za rok 2024

Zpráva o činnosti státního zastupitelství

Nejvyšší státní zástupce nejpozději do poloviny kalendářního roku předkládá prostřednictvím ministra spravedlnosti vládě zprávu o činnosti státního zastupitelství za uplynulý kalendářní rok; vláda tuto zprávu po projednání předkládá Senátu.

§ 12 odst. 6 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

Tento informační materiál vychází ze **Zprávy o činnosti státního zastupitelství za rok 2024**, jejíž elektronická verze je v kompletní podobě dostupná online:

verejnazaloba.cz/zprava-2024

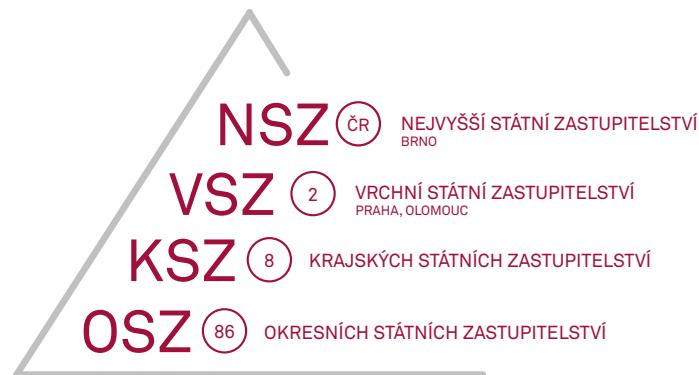
Státní zastupitelství

Státní zastupitelství je v souladu s čl. 80 Ústavy České republiky formálně zařazeno mezi orgány moci výkonné, ačkoliv se z hlediska materiálního jedná o kvazijustiční orgán. Působnost státního zastupitelství je obecně vymezena ustanovením § 4 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním zastupitelství“), tak, že v rozsahu, za podmínek a způsobem stanoveným zákonem vystupuje jako orgán veřejné žaloby v trestním řízení a plní další úkoly vyplývající z trestního řádu, nestanoví-li jinak nařízení o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. Dále vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení, zabezpečovací detence, ochranná nebo ústavní výchova, a v jiných místech, kde je podle zákonného oprávnění omezována osobní svoboda, působí v jiném než trestním řízení a vykonává další úkoly, stanoví-li tak zvláštní zákony. Státní zastupitelství se rovněž v souladu se svou zákonem stanovenou působností podílí na prevenci kriminality a poskytování pomoci obětem trestných činů. Vedle výkonu úzce chápané působnosti zahrnuje činnost státního zastupitelství též plnění úkolů na úseku analytické a legislativní činnosti, metodiky, a zejména pak výkonu správy státního zastupitelství, včetně agend stížností ve smyslu § 16b zákona o státním zastupitelství, kárného řízení nebo poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Nejvyšší státní zastupitelství a nejvyšší státní zástupce disponují řadou výlučných oprávnění, mezi která náleží napří-

klad právo podat dovolání v trestních věcech a právo podat správní žalobu ve veřejném zájmu.

Organizačně je státní zastupitelství v České republice koncipováno jako čtyřstupňová soustava tvořená úrovněmi okresních státních zastupitelství (celkem 86 státních zastupitelství), krajských státních zastupitelství (celkem 8 státních zastupitelství), vrchních státních zastupitelství (celkem 2) a Nejvyššího státního zastupitelství.

Přehled trestní agendy státního zastupitelství v číslech

ZAHÁJENO TRESTNÍ STÍHÁNÍ

2024 32 066 osob / z toho 281 právnických

2023 32 717 osob / 313

2022 31 302 osob / 324

ZRUŠENO ZAHÁJENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ

2024 1 532 osob / z toho 69 právnických

2023 1 495 osob / 86

2022 1 517 osob / 63

V PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ ZASTAVENO TRESTNÍ STÍHÁNÍ

2024 553 osob / z toho 10 právnických

2023 595 osob / 15

2022 660 osob / 17

V PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ PODMÍNĚNĚ ZASTAVENO TRESTNÍ STÍHÁNÍ podle § 307 odst. 1 tr. ř.

2024 1 184 osob / z toho 14 právnických

2023 1 359 osob / 22

2022 1 614 osob / 16

V PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ PODMÍNĚNĚ ZASTAVENO TRESTNÍ STÍHÁNÍ podle § 307 odst. 2 tr. ř.

2024 1 391 osob / z toho 16 právnických

2023 1 196 osob / 20

2022 924 osob / 14

VE VYŠETŘOVÁNÍ SCHVÁLENO NAROVNÁNÍ

2024 37 osob / z toho 2 právnické

2023 39 osob / 2

2023 56 osob / 3

PO SKONČENÍ VYŠETŘOVÁNÍ POSTAVENO PŘED SOUD PODÁNÍM NÁVRHU NA SCHVÁLENÍ DOHODY O VINĚ A TRESTU

2024 839 osob / z toho 47 právnických

2023 850 osob / 34

2022 667 osob / 35

PODÁNÍM OBŽALOBY POSTAVENO PŘED SOUD

2024 27 428 osob / z toho 201 právnických

2023 27 693 osob / 313

2022 27 262 osob / 200

PO PODÁNÍ OBŽALOBY SOUDEM PRAVOMOCNĚ ZPROŠTĚNO

2024 1 111 osob / z toho 25 právnických

2023 1 474 osob / 39

2022 1 355 osob / 31

SDĚLENO PODEZŘENÍ

2024 40 088 osobám / z toho 2 právnickým

2023 42 306 osobám / 1

2022 40 628 osobám / 3

PODMÍNĚNĚ ODLOŽENO PODÁNÍ NÁVRHU NA POTRESTÁNÍ podle § 179g odst. 1 tr. ř.

2024 803 osob

2023 936 osob

2022 1 088 / z toho 1 právnická

PODMÍNĚNĚ ODLOŽENO PODÁNÍ NÁVRHU NA POTRESTÁNÍ podle § 179g odst. 2 tr. ř.

2024 1 231 osob / z toho 1 právnická

2023 1 228 osob / 1

2022 985 osob

VE ZKRÁCENÉM PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ SCHVÁLENO NAROVNÁNÍ

2024 5 osob

2023 9 osob

2022 2 osoby

PO ZKRÁCENÉM PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ PODÁNO NÁVRHŮ NA SCHVÁLENÍ DOHODY O VINĚ A TRESTU

2024 18

2023 16

2022 19

PODÁNÍM NÁVRHU NA POTRESTÁNÍ POSTAVENO PŘED SOUD

2024 35 170 osob

2023 37 179 osob

2022 35 775 osob

PO PODÁNÍ NÁVRHU NA POTRESTÁNÍ BYLO SOUDEM PRAVOMOCNĚ ZPROŠTĚNO

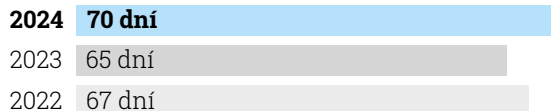
2024 289 osob

2023 333 osob

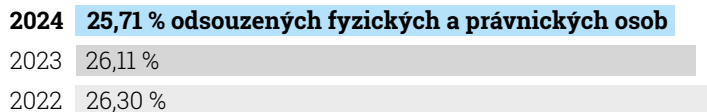
2022 363 osob

PRŮMĚRNÁ STATISTICKÁ DÉLKA TRESTNÍHO ŘÍZENÍ

od prvního zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření do právní moci konečného rozhodnutí nebo opatření orgánu činného v přípravném trestním řízení

ULOŽEN PENĚŽITÝ TREST

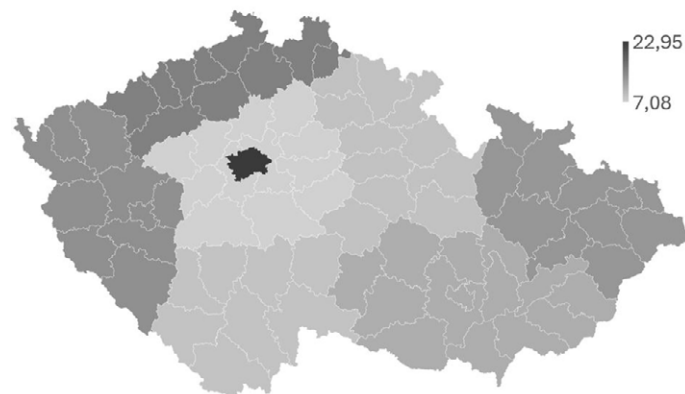

Poznatky ke kriminalitě v České republice v roce 2024

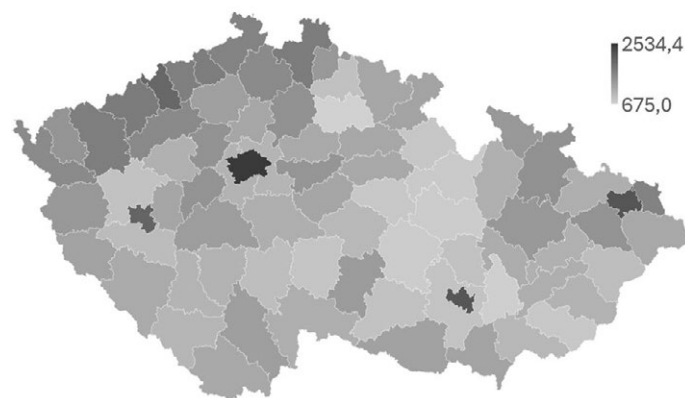
Z dlouhodobého hlediska po významném poklesu kriminality v letech 2020 a 2021, na kterém se významně podílela plošná opatření v souvislosti s výskytem celosvětové pandemie virového onemocnění COVID-19, došlo v roce 2022 k opětovnému nárůstu trestních případů. Od roku 2022 je situace stabilizována s tím, že incidence evidované kriminality již nedosahuje počtu případů z let 2018 a 2019.

Statistický propočet evidovaných případů kriminality na 100 tis. obyvatel (2024)

KSZ

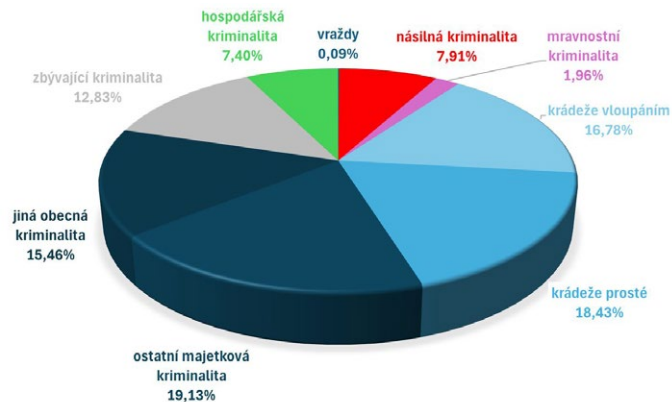
OSZ

Z hlediska regionálního rozložení je na úrovni závažnějších trestných činů (v krajské příslušnosti státního zastupitelství) **vyšší poměr výskytu kriminality patrný především na území hlavního města Prahy, v Severočeském a Západočeském kraji**. Tento jev je dán dlouhodobě vyšším podílem drogové kriminality zaměřené na trh ve Spolkové republice Německo, významným podílem hospodářské (daňové) kriminality, která je směřována jednak na území hlavního města Prahy z důvodu značné koncentrace virtuálních sídel obchodních korporací a tedy i nižší kontrolní kapacity orgánů veřejné moci, a dále do krajů s nižší socioekonomickou úrovní obyvatelstva, která tak vytváří potenciál pro přímé pachatelství i pro navázané nepřímé formy úplatné participace na těchto trestných činech. U kriminality menší závažnosti (v příslušnosti okresních státních zastupitelství) lze vysledovat zvýšené poměry kriminality na území velkých městských aglomerací, konkrétně Prahy, Brna, Plzně a Ostavy. Vedle toho je opětovně patrný vyšší poměr kriminality v příhraničních okresech Severočeského kraje. Je tak zřejmá jasná korelace se socioekonomickou úrovní obyvatel, kterou dokládá i významný podíl trestné činnosti majetkového charakteru v těchto oblastech.

V roce 2024 nebyly zaznamenány významné změny ve skladbě trestné činnosti nebo jejích pachatelů. Významnou dynamiku však lze nadále sledovat u závadových aktivit v rámci sociálních sítí a dalších platform umožňujících dálkovou komunikaci.

Celková struktura evidované kriminality za rok 2024

Počty trestních věcí a jejich skladba v přípravném řízení z pohledu státního zastupitelství

Úkony trestního řízení byly v roce 2024 **zahájeny** v celkem **189 912 věcech**. V prověřování bylo vyřízeno 190 244 věcí na úrovni okresních státních zastupitelství, 2 138 věcí na úrovni krajských státních zastupitelství a 57 věcí na úrovni vrchních státních zastupitelství.

Ve vztahu k **trestným činům fyzických osob** lze podle věcné příslušnosti jednotlivých stupňů soustavy státního zastupitelství vysledovat jisté trendy. **Na úrovni vrchních státních zastupitelství** převažovaly trestné činy zneužití pravomoci

úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku (13,2 %), zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku (10,66 %), zkrácení daně poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku (10,15 %) či účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 trestního zákoníku (9,13 %). Z hlediska zastoupení trestných činů řešených na úrovni **krajských státních zastupitelství** převažovaly trestné činy nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 trestního zákoníku (cca 14 %), zkrácení daně poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku (cca 11 %), podvodu podle § 209 trestního zákonu (cca 5 %), znásilnění podle § 185 trestního zákoníku (cca 8 %), vraždy podle § 140 trestního zákoníku (cca 6 %), či těžkého ublížení na zdraví podle § 145 trestního zákoníku (cca 4 %). **Okresní státní zastupitelství** nejčastěji řešila trestné činy krádeže podle § 205 trestního zákoníku (19 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 trestního zákoníku (12 %) a ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku (12 %), které v souhrnu představují přibližně 43 % všech trestných činů řešených v jejich působnosti. Mezi další z hlediska počtu významně zastoupené trestné činy patří trestný čin výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku (6 %) a zanedbání povinné výživy podle § 196 trestního zákoníku (5 %). Majoritní podíly objasněné trestné činnosti u okresních státních zastupitelství tak připadají převážně na bagatelní formy kriminality.

Právnícké osoby, proti kterým bylo v roce 2024 ukončeno trestní stíhání, byly na všech úrovních státního zastupitelství stíhány nejčastěji pro majetkovou a hospodářskou trest-

nou činnost s převládajícím zastoupením daňové kriminality a kriminality spojené s vylákáním neoprávněného majetkové prospěchu. **Na vrchních a krajských státních zastupitelstvích** převažovaly trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku (62 %), dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku (7 %), poškozování zájmů Evropské unie podle § 260 trestního zákoníku (6 %) a podvodu podle § 209 trestního zákoníku (5 %). **Na úrovni okresních státních zastupitelství** byly nej-

MSZ v Praze

častěji řešeny trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku (23 %), podvodu podle § 209 trestního zákoníku (11 %), neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 trestního zákoníku (10 %) a zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 265 trestního zákoníku (7 %).

U kriminality v příslušnosti okresních a krajských státních zastupitelství jsou k páčání daňové trestné činnosti **zneužívány nečinné právnické osoby** (bez zaměstnanců, bez reálného sídla, nevyvíjející podnikatelskou činnost). Naprostá většina z nich, byť by jinak připadalo do úvahy jejich trestní stíhání, tak představuje materiálně nepostižitelné prázdné schránky, jejichž trestní stíhání je neúčelné, což vede k postupné systémové stagnaci uplatňování trestních mechanismů ve prospěch mechanismů netrestních.

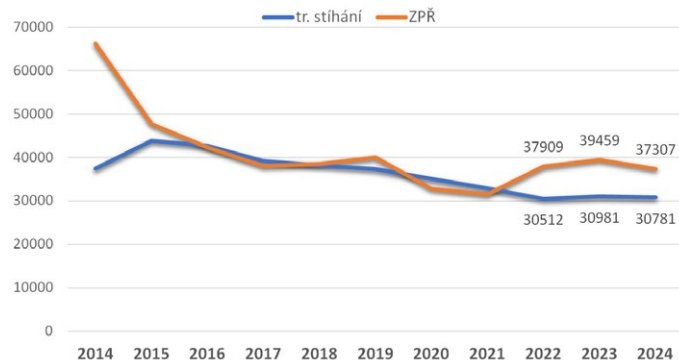
Z hlediska objasněnosti jsou významným ukazatelem podíly věcí odložených podle § 159a odst. 5 trestního řádu z důvodu nezjištěného pachatele. Na úrovni krajských státních zastupitelství se pohybovaly v Čechách do 3,5 % a na Moravě a ve Slezsku do 5,5 %. Vyšší podíly byly zaznamenány jen v rámci Středočeského kraje (7,27 %) a hlavního města Prahy (11,48 %), kde je třeba zohlednit vyšší nápad trestné činnosti i specifickou strukturu kriminality s převládajícími sofistikovanými hospodářskými trestnými činy a vyšším výskytem kriminality páchané v kyberprostoru. Na okresní úrovni odpovídají vyšší podíly věcí odložených podle § 159a odst. 5 trestního řádu v zásadě územím s vyšším nápadem kriminality (Praha, Brno, Plzeň), patrně zejména z důvodu bagatelní majetkové trestné činnosti.

Poznátky k výkonu trestní působnosti státního zastupitelství

Obecné poznátky k vyšetřování a zkrácenému přípravnému řízení

Ve sledovaném období nebyl zaznamenán významný trend v počtu stíhaných osob ani osob vyřízených v rámci zkráceného přípravného řízení. Od roku 2015 do roku 2022 docházelo ke kontinuálnímu snižování počtu osob u obou forem řízení, avšak od roku 2022 již došlo ke statistické stabilizaci. Od roku 2022 zůstává **převažující formou** přípravného řízení **zkrácené přípravné řízení**, jehož celkový podíl v roce 2024 činil 54,79 %.

Počty trestně stíhaných osob a osob vyřízených v rámci zkráceného přípravného řízení dle přehledů statistických listů

Negativním poznatkem z vyšetřování je **vysoký poměr usnesení o zahájení trestního stíhání rušených pro nezákonnost nebo neodůvodněnost**, ať již ke stížnosti obviněných či z úřední povinnosti, a to i na úrovni krajských státních zastupitelství. Důvodem jsou nedostatky v popisu skutku, jeho nesoulad se zvolenou právní kvalifikací, nedostatečné objasnění či předčasnost.

Průměrná statistická délka řízení od prvního zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření do právní moci konečného rozhodnutí nebo opatření orgánu činného v přípravě trestního řízení v roce 2024 činila **70 dní**. Délku přípravného řízení prodlužuje nejen nedostatečné obsazení policejních útvarů, ale také nedostatečné kapacity znalců a narůstající počty vyžadování právních pomocí ze zahraničí.

Vazba v přípravném řízení

Počty osob vzatých do vazby se v průběhu let 2022 až 2024 významně neměnily. Akcentovat lze nadále vysokou míru úspěšnosti návrhů na vzetí do vazby podaných státními zástupci v přípravném řízení, která ve sledovaném období let 2022 až 2024 dosahovala v průměru cca 89,3 % u OSZ a 91,6 % u KSZ.

Převažujícím způsobem ukončení vazby v přípravném řízení setrvává její trvání spojené s formálním převedením do soudního stadia prostřednictvím podání obžaloby či návrhu na schválení dohody o vině a trestu (v roce 2024 cca 71,1 %) Pozitivně lze hodnotit i poměry vlastního propuštění z vazby, kdy nadále převyšuje propouštění realizované státním zástupcem, svědčící o účinně vykonávané průběžné

kontrole splnění podmínek dalšího trvání vazby.

Údaje ke skončeným vazbám ve vyšetřování dle výkaznictví (osoby, 2022–2024)

	2022			2023			2024		
	OSZ	KSZ	VSZ	OSZ	KSZ	VSZ	OSZ	KSZ	VSZ
Skončení vazby	2036	497	32	2117	561	20	1957	618	16
Obžaloba	1480	329	5	1548	372	2	1409	432	1
Návrh na schvál. DVT	29	28	0	58	55	1	41	27	2
Propuštění (SZ)	308	81	24	297	71	7	291	88	6
Propuštění (soud)	106	35	2	80	34	5	91	38	2

Ze statistických údajů vyplývá poměrně malý podíl využívání institutů nahrazujících vazbu v přípravném řízení, zejména pak opatření využívající systémy elektronické kontroly, u nichž je ve sledovaném období patrný sestupný trend.

Způsob vyřízení věci ve vyšetřování a ve zkráceném přípravném řízení

Nejnižší poměr usnesení zrušených nejvyšším státním zástupcem od roku 2011

Z pohledu **způsobů vyřízení věci státním zástupcem ve vyšetřování** zůstává majoritním podání **obžaloby**, a to na úrovni OSZ v 80,5 %, na úrovni KSZ v 60,8 % a na úrovni VSZ ve 41,7 %.

Ve sledovaném období lze konstatovat pokračování **poklesového trendu** v počtu osob, u nichž došlo k **zastavení trestního stíhání** (§ 172 trestního řádu) nebo **postoupení věci jinému orgánu** (§ 171 trestního řádu). Byla zaznamenána zvyšující se kvalitativní úroveň, která se projevila v dalším poklesu počtu věcí, ve kterých byl nejvyšší státní zástupce nucen využít svého kasačního oprávnění ve smyslu § 174a trestního řádu. Z celkem 572 vydaných a v roce 2024 k přezkumu předložených usnesení, jich bylo pro nezákonnost zrušeno toliko 15 z nich (cca 2,6 %), což představuje od roku 2011 historicky vůbec nejnižší dosažený poměr.

Struktura vyřízení ve vyšetřování dle výkaznictví (osoby, 2022–2024)

	2022			2023			2024		
	OSZ	KSZ	VSZ	OSZ	KSZ	VSZ	OSZ	KSZ	VSZ
Obžaloba	25794	1304	164	26177	1372	144	25942	1380	106
Návrh na schválení DVT	507	148	12	685	152	13	676	145	18
Odklony	2479	94	21	2505	88	1	2525	86	1
Zastavení	583	63	14	528	60	7	482	57	14
Postoupení	48	2	0	28	0	0	19	2	1
Předání do ciziny	16	3	0	13	0	0	11	1	0
Jinak	2883	582	129	2577	654	151	2573	508	114

Zkrácené přípravné řízení umožňuje zrychlení a zjednodušení trestního řízení. U této formy přípravného řízení v zásadě dochází k vyřízení podáním **návrhu na potrestání** (94,05 %

osob) nebo odklonem v podobě **podmíněného odložení podání návrhu na potrestání** podle § 179g trestního řádu (5,49 % osob). Uvedené poměry lze přitom označit v posledních 10 letech za neměnné. Touto formou je nadále řešena převážně bagatelní trestná činnost spojená s přímým zadržením pachatele, zejména krádeže v obchodech (§ 205 odst. 2 trestního zákoníku), řízení motorového vozidla pod vlivem návykové látky (§ 274 trestního zákoníku) nebo přes uložený trest nebo správní sankci zákazu činnosti (§ 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku].

Odklony v přípravném řízení

Ve zkráceném přípravném řízení je jako odklon majoritně využíváno **podmíněné odložení podání návrhu na potrestání**, přičemž převažuje jeho kvalifikovaná podoba. Na úrovni OSZ tak bylo podle § 179g odst. 1 trestního řádu řešeno 803 osob a podle § 179g odst. 2 trestního řádu 1 229 osob; na úrovni KSZ bylo postupováno jen podle § 179g odst. 2 trestního řádu, a to ve vztahu ke 2 osobám.

Ve vyšetřování jako odklon dominuje **podmíněné zastavení trestního stíhání**, přičemž rovněž mírně převažuje jeho kvalifikovaná forma. Na úrovni OSZ bylo podle § 307 odst. 1 trestního řádu řešeno trestní stíhání 1 149 osob a podle § 307 odst. 2 trestního řádu 1 340 osob, na úrovni KSZ bylo podle § 307 odst. 1 trestního řádu řešeno trestní stíhání 35 osob a podle § 307 odst. 2 trestního řádu 50 osob.

Méně užívaným odklonem je schválení **narovnání**, k němuž došlo ve vyšetřování na úrovni OSZ u 36 osob a na úrovni KSZ

u 1 osoby a ve zkráceném přípravném řízení u 5 osob na úrovni OSZ.

Významným odklonem přípravného řízení je i **dohoda o vině a trestu**, přičemž návrh na její schválení byl ve vyšetřování podán ve vztahu ke 779 fyzickým osobám (oproti 796 návrhům v roce 2023); ve zkráceném přípravném řízení pouze ve vztahu k 18 fyzickým osobám (oproti 15 návrhům v roce 2023).

Před soud bylo postaveno 63 455 osob

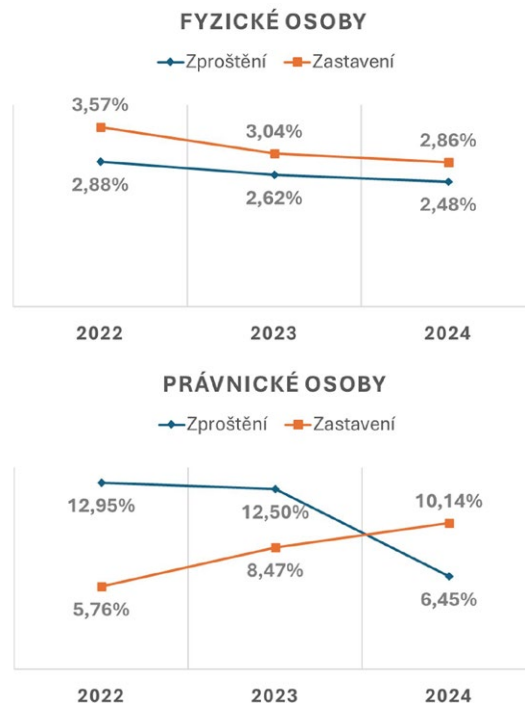
28 267 po skončení vyšetřování a 35 188 po skončení ZPŘ

Soudní stádium trestního řízení

Státnímu zástupci bylo pravomocně **soudem k došetření vráceno** [§ 188 odst. 1 písm. e) trestního řádu] na úrovni OSZ 40 věcí (oproti 22 věcem v roce 2023) a na úrovni KSZ a VSZ 3 věci (oproti 4 věcem v roce 2023). Postupem podle § 314c odst. 1 písm. a) trestního řádu bylo pravomocně vráceno pouze 13 věcí (oproti 6 věcem v roce 2023). K pravomocnému **odmítnutí návrhu na potrestání** došlo ve 43 věcech (oproti 46 věcem v roce 2023).

Z pohledu rozhodnutí o vině mají na úrovni okresních soudů zásadní podíl **trestní příkazy**, jimiž bylo odsouzeno 49 % osob (celkem 27 721), přičemž v **hlavním líčení** bylo řešeno také 49 % osob (28 008) a zbylá 2 % osob (celkem 1 182) byla odsouzena **schválením dohody o vině a trestu**. Na úrovni krajských soudů bylo v hlavním líčení řešeno 93 % osob (celkem 1 408) a schválením dohody o vině a trestu 7 % osob (celkem 99).

Podíly zproštěných a zastavených osob na všech soudně vyřízených (přehledy statistických listů, 2022–2024)

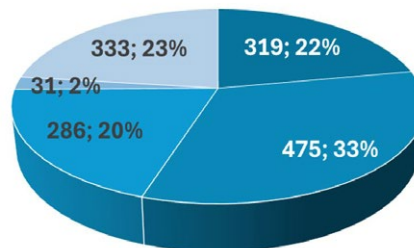
Ve vztahu k fyzickým osobám dochází v řízení před soudem ke **zproštění obžaloby** či **zastavení trestního stíhání** v **cca 3 %** se zaznamenaným nepatrným meziročním poklesem. V roce 2024 bylo obžaloby zproštěno 1 445 fyzických osob

(oproti 1 679 v roce 2023) a 14 právnických osob. Ke zproštění obžaloby soudem v naprosté většině případů došlo z důvodu odlišného hodnocení důkazní situace soudem, zejména při využití principu v pochybnostech ve prospěch. Zastaveno bylo trestní stíhání 1 664 fyzických osob (oproti 1 950 v roce 2023) a 22 právnických osob. Důvodem zastavení trestního stíhání je ve většině případů využití principu oportunity podle § 172 odst. 2 trestního řádu.

Struktury důvodů zproštění obžaloby a zastavení trestního stíhání fyzických osob (přehledy statistických listů, 2022–2024)

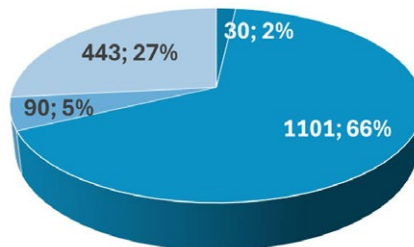
FYZICKÉ OSOBY - ZPROŠTĚNÍ OBŽALOBY

■ § 226/a TrŘ ■ § 226/b TrŘ ■ § 226/c TrŘ ■ § 226/d TrŘ ■ § 226/e TrŘ

FYZICKÉ OSOBY - ZASTAVENÍ TR. STÍHÁNÍ

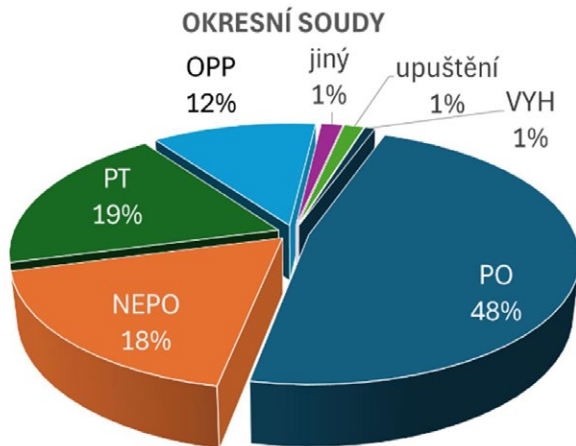
■ promlčení ■ § 172/2 TrŘ ■ § 172/1 TrŘ ■ ostatní

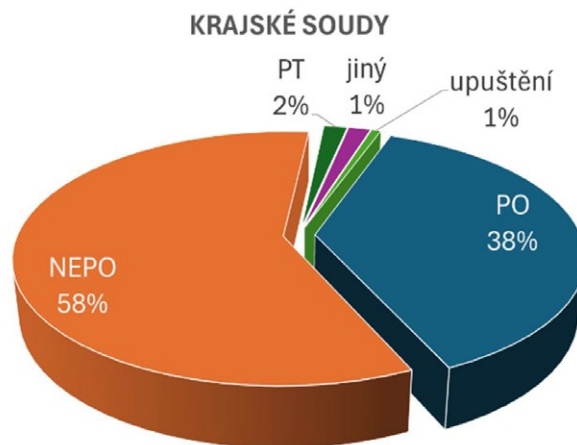
Ukládané tresty

Na úrovni okresních soudů **převažuje u fyzických osob trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu**, na který v roce 2024 připadalo cca 48 % odsouzení fyzických osob (v roce 2023 cca 47 %). Zhruba v 70 % případů byl přitom takto evidovaný podmíněný trest ukládán trestním příkazem. Na úrovni krajských soudů již významně převažuje trest odnětí svobody.

Poměry hlavních sankcí dle přehledu statistických listů – fyzické osoby (2024)

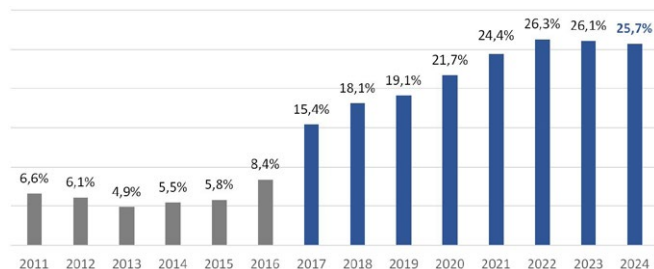
PT – peněžitý trest, OPP – obecně prospěšné práce, NE/PO – ne/podmíněný trest, VYH – vyhoštění

Převažující hlavní sankcí byl **v případě právnických osob i v roce 2024 peněžitý trest** ukládaný na úrovni okresních soudů u cca 53 % osob (v roce 2023 cca 56 %) a na úrovni krajských soudů u cca 62 % (v roce 2023 cca 37 %).

V roce 2024 pokračovala metodická činnost Nejvyššího státního zastupitelství ve vztahu k podpoře ukládání peněžitých trestů a jiných majetkových sankcí. **Peněžitý trest** byl v roce 2024 **uložen celkem 25,71 % odsouzených** fyzických a právnických osob.

Poměry uložení peněžitých trestů dle vlastní statistiky NSZ (osoby, 2011–2024)

Ve prospěch státu bylo v roce 2024 získáno více než 1,026 mld. Kč, z majetkového postihu v rámci odklonů v přípravném řízení 57 134 149,00 Kč a z majetkového postihu v řízení před soudem 8 122 052,00 Kč. V roce 2024 byly státními zástupci a policejními orgány v rámci přípravného řízení zajištěny majetkové hodnoty v celkové výši 5,5 mld. Kč (v roce 2023 se jednalo o částku ve výši 6,4 mld. Kč).

Poznatky k uplatňování mimořádných opravných prostředků

Dovolání

70,6 % úspěšnost podaných **dovolání**

Nejvyšší státní zástupce v průběhu roku 2024 podal **56 dovolání**, z toho 2 ve prospěch obviněných a 1 dovolání ve prospěch i nespěch obviněného. Nejvyšší soud ve věcech, v nichž rozhodl do 22. dubna 2025 (tj. 34 věcí) vyhověl či částečně vyhověl 24 podaným dovoláním (70,6 %) z prozatím rozhodnutých věcí a odmítl 10 dovolání (29,4 %). O celkem 22 dovoláních do uvedeného data nebylo rozhodnuto.

Stížnost pro porušení zákona

V agendě stížností pro porušení zákona se nápad v celé soustavě státního zastupitelství podle počtu vnějších podnětů v souladu s vývojem v předcházejícím roce opětovně meziročně snížil, a to o 275 osob (tj. o cca 39,57 %). Návrhy na podání stížnosti pro porušení zákona se v roce 2024 týkaly celkem 56 osob (oproti 51 osobám v roce 2023).

KSZ v Českých Budějovicích

Násilná trestná činnost

7,9 % evidované kriminality

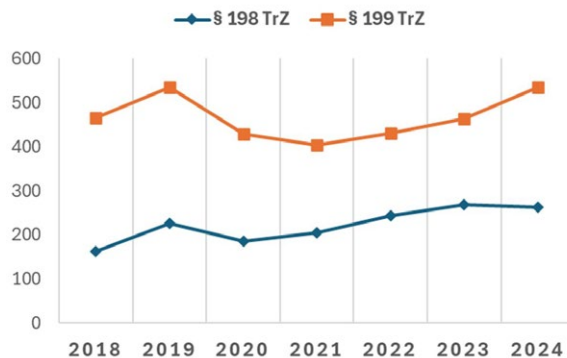
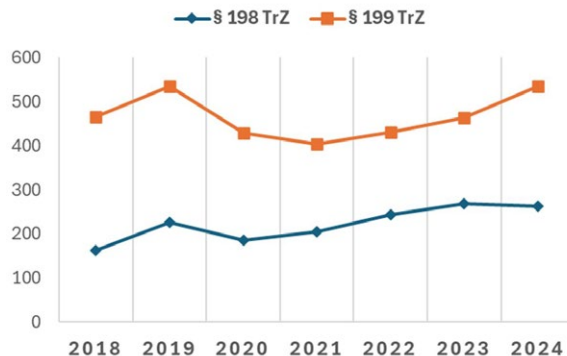
V roce 2024 bylo zaznamenáno celkem 13 708 evidovaných případů násilné trestné činnosti, přičemž její celková objasněnost v roce 2024 činila 60,8 %.

Nejpočetněji byly v této formě kriminality zastoupeny trestné činy úmyslného ublížení na zdraví (těžké ublížení na zdraví podle § 145 trestního zákoníku, ublížení na zdraví podle § 146 trestního zákoníku a ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky podle § 146a trestního zákoníku), jichž bylo v roce 2024 evidováno celkem 4 253.

Dále bylo evidováno 1 380 případů trestného činu **loupeže** podle § 173 trestního zákoníku (oproti 1 433 případům v roce 2023), pro který bylo trestně stíháno celkem 1 223 osob (oproti 1 314 případům v roce předchozím). U tohoto trestného činu ve shodě s rokem 2023 přetrvává **významný poměr pachatelů z řad dětí**. V letech 2023 a 2024 se podíl dětí na celkovém počtu pachatelů této trestné činnosti pohyboval **na úrovni 30 až 35 %**.

Soustavně také **narůstá počet případů domácího násilí**, tj. trestných činů týrání svěřené osoby podle § 198 trestního zákoníku (evidováno celkem 262 trestných činů) a týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku (evidováno celkem 535 trestných činů).

Porovnání počtu případů evidované kriminality a počtu fyzických osob stíhaných a řešených v rámci zkráceného přípravného řízení (2018–2024)

Pokud jde o evidované případy trestného činu **vraždy** podle § 140 trestního zákoníku, stejně jako v roce 2023 **převládaly vraždy motivované osobními vztahy** mezi obětí a pachatelem (93 případů v roce 2024 a 86 případů v roce 2023). Zároveň byl zaznamenán **nárůst počtu pachatelů vražd ve věku nad 70 let**, které byly motivovány vyhrocenými osobními vztahy. U tohoto trestného činu je nadále charakteristická nadstandardně vysoká míra objasněnosti.

KSZ v Praze

V souvislosti s násilnou trestnou činností je nutné zmínit poznatky stran nedostupnosti znalců z odvětví (pedo)psychiatrie a (pedo)psychologie, jejichž závěry (ve vztahu k obviněným i obětem) jsou při objasňování tohoto druhu kriminality klíčové, a jejichž nedostupnost má negativní vliv na délku trestního řízení.

Klíčovým prvkem prevence násilné kriminality by měl být především organizačně a personálně zajištěný systém průběžné psychologické a psychiatrické péče, která by v návaznosti na poznatky sociálního a institucionálního okolí jednotlivce umožňovala dlouhodobé monitorování a flexibilní terapeutické působení a jeho průběžné vyhodnocování.

Sexuálně motivovaná a mravnostní kriminalita, obchodování s lidmi

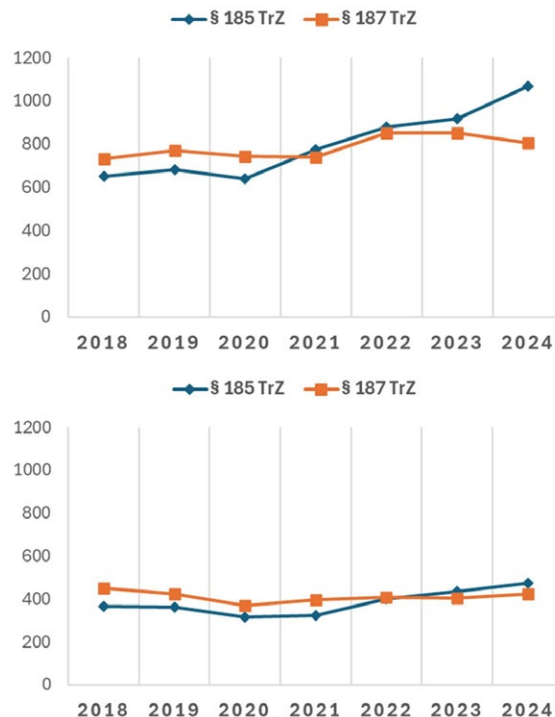
V oblasti sexuálně motivované a mravnostní kriminality bylo v roce 2024 evidováno celkem 3 396 případů. Byl tak zaznamenán nárůst o 195 případů (6,1 %) oproti předchozímu období roku 2023.

Majoritním sexuálně motivovaným trestným činem je od roku 2021 **znásilnění** podle § 185 trestního zákoníku. V roce 2024 bylo evidováno celkem 1 067 případů (oproti 917 případům v roce 2023) a potvrdil se tak **dlouhodobý růstový trend** (16,36 %). Meziročně se v této souvislosti projevil i nárůst počtu stíhaných a obžalovaných osob (v roce 2024 bylo trestně stíháno 474 osob a obžalováno 449 a ohledně 12 osob byl podán návrh na schválení dohody o vině a trestu). Z poznatků apli-

kační praxe lze vysledovat dva typové mechanismy páchaní trestného činu znásilnění. Předně se nadále jedná o trestnou činnost páchanou v domácím či rodinném prostředí s úzkým sociálním vztahem mezi pachatelem a obětí. Toto jednání bohužel tenduje k dlouhodobé latenci způsobené závislostním vztahem oběti, ale také manipulací podporovanou i tvrdým rizikem stereotypizace a kulturního odsouzení rodiny jako celku. Narůstající trend byl však zaznamenán i u případů tzv. časovaného znásilnění neboli znásilnění na schůzce (date rape), který lze přičítat silicímu působení sociálních sítí a snazšímu navazování komunikace potenciálních pachatelů s jejich oběťmi v rámci virtuálního prostředí.

U druhého nejpočetněji zastoupeného sexuálně motivovaného trestného činu **pohlavního zneužití** podle § 187 trestního zákoníku bylo v roce 2024 evidováno 806 oproti 852 případům evidovaných shodně v letech 2022 i 2023. Trestně stíháno či řešeno ve zkráceném přípravném řízení bylo za tento trestný čin celkem 422 osob. Pozitivně lze hodnotit významné meziroční snížení poměru případů právně kvalifikovaných podle § 187 odst. 2 trestního zákoníku, tedy s výskytem prvku závislostního vztahu mezi pachatelem a obětí (v roce 18,72 % oproti 36,43 % a 33,42 % v letech 2022 a 2023). Komerční formy pohlavního zneužití se nadále vyskytují ojediněle v jednotkách případů. Vzhledem ke skutečnosti, že z 565 objasněných případů v roce 2024 byl v 358 případech (celkem 63,36 %) zjištěn pachatel mladší 18 let, lze usuzovat, že může jít o případy „předčasného“ styku.

Porovnání počtu případů evidované kriminality a počtu fyzických osob stíhaných a řešených v rámci zkráceného přípravného řízení (2018–2024)

Třetím nejčastějším sexuálně motivovaným trestným činem byl trestný čin výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku, u něhož byl v roce 2024 sexuální motiv zjištěn v 307 případech. V těchto případech byl současně zaznamenán vyšší podíl pachatelů recidivistů (51,9 %).

KSZ v Plzni

39 případů obchodování s lidmi = 100 % nárůst

V oblasti obchodování s lidmi byla situace v roce 2024 ve srovnání s předchozím obdobím dynamická. Evidováno bylo 39 případů tohoto trestného činu (podle § 168 trestního zákoníku), což představuje dvojnásobný nárůst oproti letům 2022 a 2023 (s 18 a 20 evidovanými případy). Řešeno a obžalováno bylo shodně 16 osob (oproti 24 osobám v roce 2023).

Nadále pokračuje nepříznivá situace v oblasti náhradního mateřství, spočívající v rekrutování žen z Ukrajiny ze strany zahraničních reprodukčních klinik k přijetí role náhradní matky zejména pro svobodné či homosexuální muže původem ze zemí západní Evropy, kteří nesplňují zákonné podmínky pro legální náhradní mateřství. V posledním stadiu gravidity členové organizované skupiny zajišťují vycestování náhradních matek na území České republiky k samotnému porodu, přičemž stávající právní úprava bez přijetí legislativních změn neumožňuje adekvátní kontrolu či postih takového jednání.

Majetková a hospodářská trestná činnost

V oblasti **majetkové trestné činnosti** nebyly vedle významného **přesunu kriminality do kyberprostoru**, zaznamenaného zejména v případě trestného činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku, vysledovány nově či jinak zásadní trendy. Celkově tato trestná činnost vykazuje **tendence ke stagnaci**, která však může být způsobena i vyšší mírou její latence.

61 050 evidovaných případů **krádeže**

Nejrozšířenějším v této oblasti zůstává trestný čin **krádeže** podle § 205 trestního zákoníku, na který v roce 2024 připadalo celkem 61 050 evidovaných případů. Převažovaly krádeže v obchodech (10 610 případů), vloupání do jiných zpravidla výrobních a provozních objektů (10 599 případů) a vloupání do motorových vozidel (7 382 případů). Trestně stíháno či ve zkráceném přípravném řízení řešeno bylo 15 298 fyzických osob (oproti 15 956 v roce 2023). Bylo zaznamenáno snížení počtu kapesních krádeží páchaných v prostředcích městské hromadné dopravy na území hlavního města Prahy; roli však může hrát zvýšená latence této trestné činnosti související s krátkodobými pobyty cizinců.

daňová kriminalita činí 1,96 % evidované kriminality

V oblasti **hospodářské kriminality** bylo v roce 2024 evidováno celkem 903 případů **zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby** podle § 240 trestního zákoníku s odhadova-

nou škodou cca 3,187 mld. Kč (v roce 2023 se jednalo o 916 případů s odhadovanou škodou cca 2,815 mld. Kč), Současně bylo evidováno 193 případů **neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby** podle § 241 trestního zákoníku s odhadovanou škodou cca 127,3 mil. Kč (v roce 2023 se jednalo o 181 případů s odhadovanou škodou cca 107,5 mil. Kč). Oba trestné činy tak nadále zaujímaly **dominantní postavení** z hlediska **skutků páchaných právníky osobami**.

Trestná činnost byla nadále zaměřována na fiskálně zásadní daně, kterými jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů fyzických osob (příjmy ze závislé činnosti). U daně z příjmů a přidané hodnoty se již tradičně jednalo o poskytování zcela fiktivních nebo nadhodnocených reklamních, marketingových a úklidových služeb, přičemž tento mechanismus slouží zpravidla nejen ke krácení daně, ale též k vyvedení takto získaného výnosu z jinak reálně fungujících korporací. Zaznamenan byl nárůst využívání zjednodušeného celního řízení, které se stalo terčem systematického zneužívání organizovanými skupinami, jež zpravidla zásilkou uměle podhodnocují nebo nepravdivě deklarují jejich obsah. Naopak se již prakticky nevyskytují případy karuselových podvodů spojených s vylákáním nadměrných odpočtů DPH. K plošnému ztížení odhalování daňové kriminality však došlo v přímé souvislosti se zrušením systému elektronické evidence tržeb (EET).

Korupce

Česká republika si meziročně v rámci CPI indexu zpracovávaného Transparency International zachovala v rámci Evropské unie 16. příčku, celosvětově pak klesla na 46. příčku. Za průměrem zemí Evropské unie tak nadále zaostává.

Oblast korupční trestné činnosti je nicméně obtížné statisticky pojmout, neboť samotná korupce jako průvodní kriminální jev potenciálně zahrnuje širokou škálu následkových trestných činů nebo může být evidenčně zahrnuta též pod zneužití pravomoci úřední osoby. V roce 2024 bylo evidováno 26 případů trestného činu přijetí úplatku podle § 331 trestního zákoníku (řešeno celkem 34 fyzických a 1 právnická osoba), 95 případů trestného činu podplácení podle § 332 trestního zákoníku (řešeno 80 fyzických a 7 právnických osob) a 1 případ nepřímého úplatkářství podle § 333 trestního zákoníku (řešena 1 fyzická osoba). V kategorii trestných činů zjednání výhody a pletich při zadání veřejné zakázky, veřejné soutěži a veřejné dražbě (podle § 256, § 257 a 258 trestního zákoníku) pak bylo zaznamenáno 37 případů.

Z pohledu struktury objasněné kriminality nadále převládá občanská situační korupce spočívající v nabídce nebo poskytování úplatků úředním osobám při konkrétních úkonech např. v rámci stavebního řízení, při získávání řídičského oprávnění nebo při dopravní kontrole. Negativním fenoménem setrvale zůstává podávání trestních oznámení na úřední osoby pro účelově tvrzenou korupci z důvodu nesouhlasu oznamovatelů (značná část jsou dlouhodobě kverulující osoby) s věcným výkonem jejich působnosti.

Kybernetická kriminalita a kriminalita páchaná v kyberprostoru

Za rok 2024 bylo zaznamenáno celkem 18 495 případů kyberkriminality a kriminality páchané v kyberprostoru. Jedná se o nepatrný meziroční pokles o 1 097 případů (cca 5,6 %). Ve sledovaném období tato kriminalita činila celkem 10,7 % celkové evidované kriminality. Objasněnost oproti roku 2023 stoupla o 1,6 % celkem na 15,4 %. Nadále však platí, že objasnování tohoto druhu trestné činnosti je zdlouhavé a náročné.

Převažuje kriminalita podvodného charakteru zaměřená na získání neoprávněného majetkového prospěchu na úkor osob, vůči kterým jsou útoky zaměřeny. Z případů signalizovaných napříč státními zastupitelstvími lze prezentovat některé typové mechanismy jejího páchaní.

Jednak jde o **přímé investiční podvody**, spočívají v přesvědčení poškozeného k zaslání finančních prostředků na smyšlené investiční platformy pod příslibem nestandardně vysokého a zaručeného zhodnocení vložených prostředků. V tomto směru byly zaznamenány nové trendy zneužívání identity známých osob (např. politiků, herců, televizních moderátorů nebo influencerů). **Dále byly evidovány nepřímé investiční podvody** páchané přesvědčováním poškozeného, aby si za účelem přístupu k investičním nástrojům či správě investic nainsta-

loval do svého zařízení škodlivý software, a **podvodné nabídky vymožení nevydařených investic**. Objevují se i **romantické podvody** spočívající v navázání delší virtuální komunikace s obětí a následným cíleným využitím vykonstruovaného virtuálního vztahu a vylákání finančních prostředků, ať již pod příslibem budoucího zisku či společného soužití. **Podvody s tvrzenými pokutami či poplatkovou povinností** byly páčány formou oznámení o nutnosti úhrady s odkazem na podvržené internetové bankovníctví, za účelem získání přístupových údajů. Signalizované jsou rovněž **podvodné legendy o napadení bankovních účtů** spočívající v kontaktování obětí pod identitou bankéře či policisty a jejím přesvědčení o napadení jejího účtu a potřebě transferu finančních prostředků na jiný bankovní účet či do kryptoměny.

Kromě preventivních kampaní se zapojením influencerů, činnosti bankovního sektoru odrazujícího poškozené od uposlechnutí pokynů pachatelů a aktivního přístupu mobilních operátorů při odhalování a eliminaci telefonních čísel, z nichž dochází k tzv. navolávání potenciálních poškozených, byla účinná i operace OFENZIVA, která se zaměřila na vyhledávání a odstraňování podvodných inzerátů v prostředí internetu.

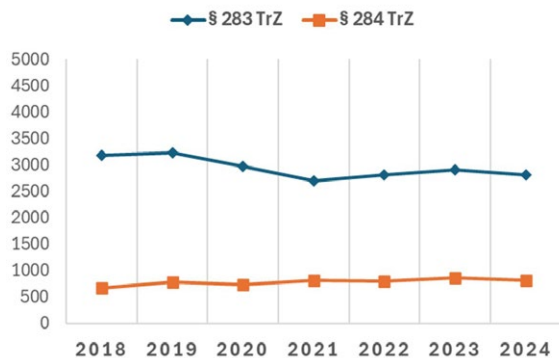
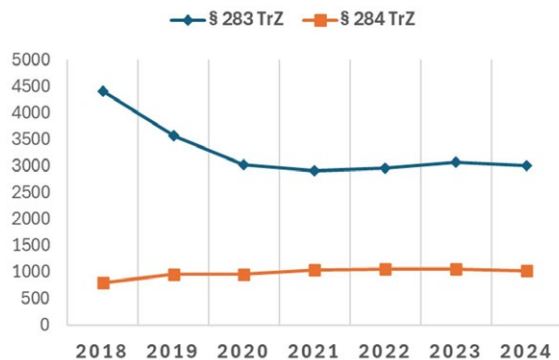
Drogová trestná činnost

V rámci **drogové kriminality** bylo v roce 2024 zaznamenáno 4 269 případů. Trestně stíháno nebo řešeno ve zkráceném přípravném řízení bylo pro **trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy** podle § 283 trestního zákoníku 2 807 fyzických osob (oproti 2 900 osobám v roce 2023) a pro **trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky podle § 284 trestního zákoníku** 813 osob (oproti 867 osobám v roce 2023).

KSZ v Ústí nad Labem

Porovnání počtu případů evidované kriminality a počtu fyzických osob stíhaných a řešených v rámci zkráceného přípravného řízení (2018–2024)

V České republice si přední postavení zachovávají metamfetamin a konopí. V menším podílu se objevují tradiční zažité drogy MDMA (extáze) a heroin. Dynamiku však lze zaznamenat v případě kokainu, u něhož došlo k významnému meziročnímu nárůstu objemu dovozu do Evropy včetně České republiky, stejně jako tomu bylo u nových syntetických forem psychotropních a psychomodulačních látek.

Zaznamenán byl **růstový trend drobných přepravních zásllek** s malým množstvím omamné či psychotropní látky ze zahraničí. Jde o průvodní jev částečného přesunu nabídky do virtuálního prostředí, u kterého lze současně zaznamenat i ústup tržišť z prostředí tzv. darkwebu ve prospěch přístupnějších způsobů nabídky (sociální sítě, uzavřená chatovací fóra, nebo surfaceweb za využití sofistikovaného a dynamického krytí přístupových údajů). Stoupá využívání běžné poštovní, letecké nebo nákladní přepravy k přepravě drog a zaznamenán byl i nárůst počtu neoprávněného (falzifikovaného) předepisování léčiv obsahujících účinnou látku v podobě omamné či psychotropní látky.

Trestná činnost v dopravě

V rámci trestné činnosti v dopravě zůstává významně zastoupen trestný čin **ohrožení pod vlivem návykové látky** podle § 274 trestního zákoníku. V roce 2024 bylo evidováno 7 801 případů (oproti 8 716 případům v roce 2023), stíháno nebo řešeno v rámci zkráceného přípravného řízení pro tento trestný čin bylo celkem 10 037 fyzických osob (v roce 2023 10 901 osob). Přestože tento trestný čin postihuje i jiná

jednání, z analytických poznatků plyne, že zásadně převážně dopadá na řízení silničního motorového vozidla po předchozím vědomém požití návykové látky. Z návykových látek pak nadále poměrově převládá alkohol a metamfetamin.

Enviromentální kriminalita

Trestných činů proti životnímu prostředí bylo v roce 2024 evidováno 294, přičemž se jedná o mírný meziroční nárůst, a to o 29 případů.

V rovině objasněné kriminality proti životnímu prostředí v užším smyslu převládá trestný čin neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami podle § 299 trestního zákoníku, pro který bylo stíháno 19 osob (oproti 23 osobám v roce 2023) a trestný čin neoprávněného nakládání s odpady podle § 298 trestního zákoníku s celkem 5 stíhanými osobami (oproti 10 osobám v roce 2023). Výskyt ostatních trestných činů spadajících do užšího rámce závadového jednání směřujícího proti životnímu prostředí jako celku byl jinak zcela ojedinělý. Z pohledu evidovaných případů lze nicméně trendově poukázat především na přetrvávající kriminalitu v oblasti odpadového hospodářství, zejména nelegální dovoz odpadů ze zahraničí s falzifikací dovozní dokumentace a dále ochrany vodních zdrojů. U tohoto typu trestné činnosti se vyskytuje vysoká míra latence, kterou lze přisuzovat systémovým nedostatkům kontrolních mechanismů.

Z hlediska struktury evidované kriminality dlouhodobě zásadním poměrem v této oblasti převládají trestné činy

související s **týráním zvířat a nevhodnou péčí** podle § 302 až § 303 trestního zákoníku, na které v roce 2024 připadalo 196 evidovaných případů (cca 66,7 %), a dále trestný čin pytláctví podle § 304 trestního zákoníku s 42 evidovanými případy (cca 14,3 %).

Extremismus a kriminalita páchaná z nenávistných pohnutek

V roce 2024 došlo k meziročnímu nárůstu počtu osob stíhaných a řešených v rámci zkráceného přípravného řízení pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek na 159 osob (oproti 121 osobám v roce 2023). Současně byl zaznamenán vyšší výskyt nenávistných projevů zaměřených proti komunitě LGBTQ+. **Novým trendem je individuální radikalizace nezletilých a mladistvých často bez vazby na konkrétní ideologii.**

V oblasti **trestných činů teroristického charakteru** bylo v roce 2024 vedeno trestní řízení ve 24 věcech (v roce 2023 šlo o 25 věcí), z čehož ve 13 věcech probíhá vyšetřování, případně řízení před soudem. Zpravidla se jedná o verbální trestné činy v podobě vyhrožování teroristickým útokem (§ 312f trestního zákoníku) nebo jeho schvalování (§ 312e trestního zákoníku). Opětovně je v této souvislosti vhodné upozornit na potenciální postih těchto verbálních internetových projevů, které materiálně patří spíše do oblasti předsudečné nenávisti.

Poprvé v novodobé historii byl zaznamenán trestný čin **plenění v prostoru válečných operací** podle § 414 trestního záko-

níku spáchaný českým občanem bojujícím na straně ukrajinských ozbrojených složek po vypuknutí války na Ukrajině.

Trestná činnost namířená proti dětem a mládeži

Nejpočetněji zastoupeným trestným činem je nadále **zanedbání povinné výživy** (§ 196 trestního zákoníku), a to i přes zaznamenaný dlouhodobý poklesový trend. V roce 2024 bylo pro tento trestný čin stíháno nebo řešeno v rámci zkráceného přípravného řízení celkem 4 310 fyzických osob (oproti 4 822 osobám v roce 2023). V roce 2024 byla opětovně podrobena politické diskuzi otázka částečné dekriminalizace trestného činu zanedbání povinné výživy (sněmovní tisk č. 861/0). Ze statistických údajů a poznatků nižších státních zastupitelství vyplývá, že **přípravné trestní řízení dlouhodobě nezajišťuje funkci působení na pachatele k úhradě dlužného výživného** k dosažení zániku trestnosti (v přípravném řízení v letech 2018 až 2024 průměrně došlo k zániku trestnosti v cca 4,34 % případů). Tento trestný čin přitom má i přes svůj bagatelní charakter **výrazný vězeňský potenciál** (v roce 2024 představoval 4 % podíl na všech samostatných nepodmíněných trestech odnětí svobody uložených okresními soudy).

Pro trestný čin **ohrožování výchovy dítěte** podle § 201 trestního zákoníku bylo stíháno nebo řešeno formou zkráceného přípravného řízení 1 552 fyzických osob (shodně jako v roce 2023), a to převážně ve formě neplnění základní školní docházky.

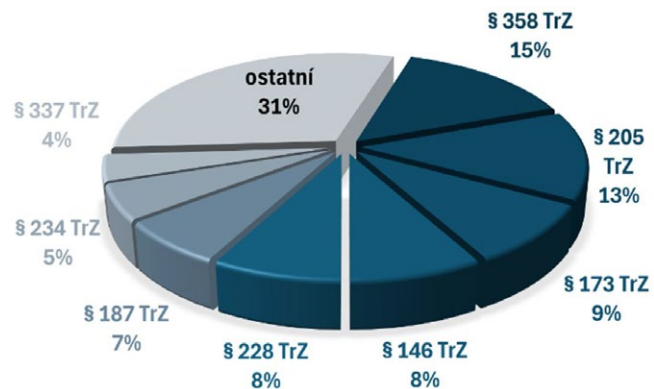
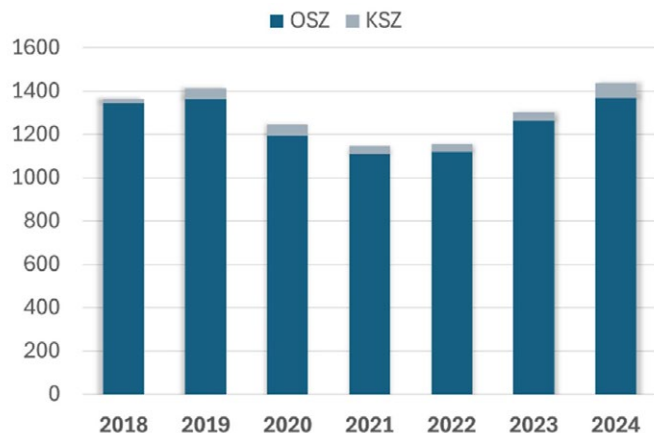
Kritický nedostatek znalců

Za nejzávažnější problém u tohoto typu trestné činnosti je i nadále považován **kritický nedostatek znalců** z oboru zdravotnictví, odvětví dětská psychiatrie (včetně specializace sexuologie) a odvětví klinická dětská psychologie, případně znalců z oboru školství a kultura, specializace psychologie dětí a mládeže. Negativní důsledky nedostatku znalců na průběh trestního řízení se pak projevují na jeho délce, když doba zpracování znaleckých posudků činí 8 až 12 měsíců od zadání, a to i ve věcech vazebních.

Trestná činnost mladistvých

U mladistvých dlouhodobě pokračuje trend spočívající v nárůstu vykazované kriminality. V roce 2024 se projevil výraznější meziroční nárůst (8,68 %) počtu mladistvých trestně stíhaných a řešených v rámci zkráceného přípravného řízení na 2 053 osob (oproti 1 889 osobám v roce 2023). Obdobný 9,54 % meziroční nárůst byl ovšem zaznamenán i co do počtu osob postavených před soud v důsledku podání obžaloby či návrhu na potrestání, kdy se jednalo o 1 699 osob (oproti 1 551 osobám v roce 2023). Nadále platí, že rozložení trestné činnosti této kategorie pachatelů do míst a regionů není rovnoměrné a je podmíněno více faktory.

Počty pachatelů ve věku 15 až 17 let objasněných provinění (celá ČR, 2018–2024) a poměrová struktura provinění (celá ČR, 2024)

Nárůst agrese a intenzity násilí u mladistvých

Ve skladbě trestné činnosti převažují provinění výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku, krádeže podle § 205 trestního zákoníku a loupeže podle § 173 trestního zákoníku. Zaznamenaná však byla **zvyšující se agrese a stupňující se intenzita násilí ze strany mladistvých pachatelů**, což se projevilo ve významném zastoupení provinění **ublížení na zdraví** podle § 146 trestního zákoníku a **nárůstu počtu provinění nebezpečného vyhrožování** podle § 353 trestního zákoníku. V roce 2024 bylo z provinění vraždy podle § 140 trestního zákoníku obžalováno 10 mladistvých, což představuje významný nárůst (oproti 4 mladistvým v roce 2023), a z provinění loupeže podle § 173 trestního zákoníku 276 mladistvých (oproti 242 mladistvým v roce 2023).

Trestná činnost cizích státních příslušníků a nelegální migrace

Cizí státní příslušníci spáchali v roce 2024 celkem 9 441 trestných činů (oproti 9 134 činům v roce 2023), což představovalo **11,8 % takto evidované objasněné trestné činnosti**. Zastoupení pachatelů dle státní příslušnosti odpovídá celkové migraci státních příslušníků z jednotlivých zemí.

Nejpočetněji byly cizími státními příslušníky páčány trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku, opilství podle § 360 trestního zákoníku a maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 trestního zákoníku (především řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu a dopravní nehody či nerespektování trestu zákazu řízení motorových vozidel).

Při nelegální migraci bylo v roce 2024 na území České republiky odhaleno 9 461 osob (jde o meziroční pokles o 31,9 %), z toho 302 osob při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici a 9 159 osob při nelegálním pobytu.

Nově byl zaznamenán výskyt trestného činu **padělání a pozměnění veřejné listiny** podle § 348 trestního zákoníku v souvislosti s podklady nezbytnými pro získání dočasné ochrany na území České republiky (potvrzení o zajištění ubytování s padělanými ověřovacími doložkami).

Trestná činnost příslušníků Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vojské policie a zpravodajských služeb

V této oblasti je třeba konstatovat setrvalý jev **zneužívání institutu trestních oznámení na příslušníky bezpečnostních sborů**, nejčastěji příslušníky PČR, ze strany nespokojených účastníků trestních či jiných řízení, který způsobuje nejen zbytečné vyčerpávání personálních kapacit věcně příslušných orgánů, ale v řadě případů je spojeno i s prodlevami v dalším postupu daného příslušníka v předmětné věci.

K zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření v rámci zkráceného přípravného řízení došlo u 129 osob (oproti 184 osobám v roce 2023), z toho 76 bylo příslušníků a 7 zaměstnanců Policie ČR, 20 příslušníků a 3 zaměstnanci Vězeňské služby, 3 příslušníci Celní správy a 20 civilních osob mimo bezpečnostní sbory. Převažoval trestný čin **zneužití pravo-**

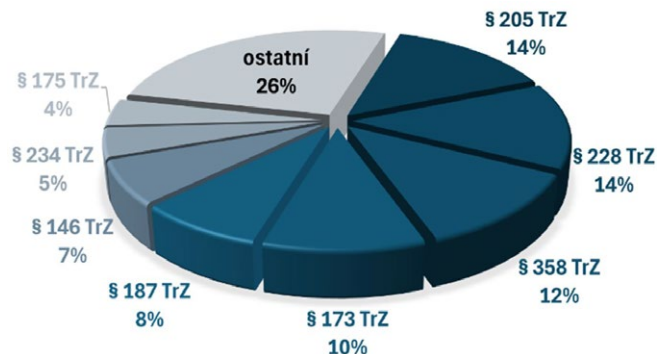
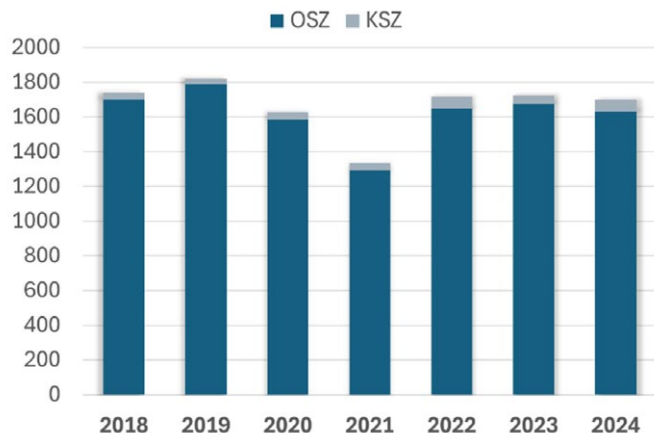
moci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku, což je dáno specifickým postavením této skupiny pachatelů. U příslušníků PČR byla řešena neadekvátnost zákroku či užití donucovacího prostředku v souvislosti s poškozením zdraví. Ojedinele jsou zaznamenávány i případy záměrného přístupu k informacím a jejich zneužívání za účelem získání prospěchu. I v roce 2024 byla signalizována další řízení týkající se trestné činnosti bývalých příslušníků StB.

Poznatky k výkonu netrestní působnosti státního zastupitelství

Řízení ve věcech činů jinak trestných spáchaných osobami mladšími 15 let

Z hlediska počtu dětí mladších 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, nejsou ze střednědobého pohledu patrné významné vývojové trendy. Stav lze považovat v zásadě za stabilní. V roce 2024 došlo v příslušnosti OSZ k objasnění činů jinak trestných u celkem 1 631 dětí mladších 15 let (oproti 1 675 dětem v roce 2023) a v příslušnosti KSZ celkem 72 dětí mladších 15 let (oproti 49 dětem v roce 2023). Návrhů podle § 90 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže bylo v roce 2024 podáno celkem 1 534 (oproti 1 694 návrhům v roce 2023).

Počty pachatelů mladších 15 let objasněných činů jinak trestných (celá ČR, 2018–2024) a poměrová struktura činů jinak trestných těchto pachatelů (celá ČR, 2024)

Jednoznačně **negativním zjištěním je vysoký poměr činů jinak trestných spojených s násilím** (zhruba třetina), jinak spadající pod kvalifikace loupeží, úmyslného ublížení na zdraví, vydírání, ale z podstatné části též výtržnictví spojené s fyzickým napadením. Vysoký je i počet jinak trestného činu vraždy, pro který bylo řešeno 6 dětí mladších 15 let (oproti 5 dětem v roce 2023). Těchto činů jinak trestných (včetně činů násilných) se **majoritně dopouští osoby mladší 14 let**. V roce 2024 byl dále zaznamenán nárůst počtu sebepoškozování dětí (typicky dívek ve věku 12 až 14 let), u nichž prvotní poznatky nevylučují skutečnou suicidiální pohnutku.

Vstupová a návrhová činnost státního zastupitelství

Vstupem bylo v roce 2024 u OSZ vyřízeno 6 803 věcí, což představuje 5,2 % meziroční nárůst (oproti 6 467 vstupům v roce 2023). Návrhů podle § 35 občanského řádu soudního řádu bylo podáno 119 (oproti 132 v roce 2023), podle § 42 zákona o státním zastupitelství byl podán 1 návrh (shodně v roce 2023), podle § 8 odst. 2 zákona o zvláštních řízeních soudních bylo podáno 117 návrhů (oproti 130 v roce 2023). **Návrhů ve věci ochrany proti domácímu násilí bylo podáno 14.**

V roce 2024 byl realizován **vstup do 126 insolvenčních řízení** podle § 7c insolvenčního zákona. Docházelo k využívání interního systému rychlého sdílení informací mezi netrestními specialisty napříč republikou. Důvodem je možnost zneužívání slabin insolvenčního práva organizovanými skupinami, kdy spolupráce více subjektů zpravidla zasahuje do více insolvenčních řízení a různých soudních obvodů.

Vstupy státních zastupitelství do řízení o zrušení obchodní korporace k návrhu jiného subjektu byly vzácné, vesměs s cílem zabránění zrušení trestně stíhané právnické osoby. Návrhů na zrušení obchodní korporace podle zákona o obchodních korporacích bylo podáno 78.

Pravomoc vstoupit do řízení o uznání cizích rozhodnutí ve

věcech manželských podle § 51 zákona o mezinárodním právu soukromém využilo Nejvyšší státní zastupitelství ve 150 věcech (oproti 181 v roce 2023). V 95 % případů se Nejvyšší soud s tímto vyjádřením a návrhem ztotožnil.

Dozor nad zachováváním právních předpisů v místech výkonu ústavní a ochranné výchovy

50 příkazů k zachování zákonnosti

V roce 2024 bylo ze strany OSZ vydáno 50 příkazů k přijetí opatření vedoucích k odstranění stavu odporujícího právním předpisům (oproti 65 v roce 2023) a byl podán 1 návrh na zrušení ochranné nebo ústavní výchovy (v roce 2023 nebyl takový návrh podán). Dlouhodobým **problémem je** narůstající trend **umísťování dětí s duální diagnózou** (porucha chování a těžká psychická zátěž) s potřebou specifického terapeutického zacházení do těchto zařízení.

Dozor nad zachováváním právních předpisů ve vězeňských zařízeních a ústavech

31 příkazů k zachování zákonnosti

V roce 2024 bylo **vězněno celkem 19 430 osob**. V uvedeném období došlo k 59 mimořádným událostem na úseku výkonu vazby, 261 mimořádným událostem na úseku výkonu trestu odnětí svobody a k 5 mimořádným událostem na úseku detence, o nichž bylo Nejvyšší státní zastupitelství informo-

váno. V rámci těchto událostí byl zaznamenán vysoký podíl agrese a násilí mezi vězni. Evidováno bylo celkem 31 příkazů k odstranění nezákonného stavu. **Přetrvávajícím problémem je naplněnost až přeplněnost věznic.**

KSZ v Hradci Králové

Návrhy opatření

Na základě poznatků z výkonu působnosti státního zastupitelství za rok 2024 byly identifikovány oblasti vyžadující přijetí následujících koncepčních opatření:

- I. Revidovat a aktualizovat právní úpravu zajišťování a použitelnosti **elektronických důkazů** v trestním řízení.
- II. Zajistit **dostatek znalců** pro odvětví psychiatrie a dětské psychiatrie a odvětví psychologie a dětské psychologie.
- III. Vytvořit **dostatek míst** pro kvalitní ambulantní a ústavní léčbu, zejména **pro hospitalizaci a stabilizaci nebezpečných osob**.
- IV. Efektivně informovat veřejnost o aktuálních podobách **kyberkriminality** a způsobech její **prevence**.
- V. Přijmout rozpočtová opatření k zabezpečení potřeb státního zastupitelství na úseku **hardwarového vybavení** a tvorby **nového interního informačního systému**.
- VI. Zvýšit počty **právních čekatelů** a zavést jejich samostatnou systematizaci.
- VII. Přijmout opatření k zajištění potřebného počtu **administrativních zaměstnanců** státních zastupitelství, včetně zamezení využívání prostředků vyčleněných na motivační nenárokové části platu k zachování výše zaručené odměny za práci.

